

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **Mgr. Ing. P. O., Ph.D.**
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Karlem Sedláčkem
sídlem Koželužská 591/21, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2020, č. j. KUOK X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím změnil rozhodnutí Městského úřadu Šumperk (dále jen „městský úřad“) ze dne 16. 4. 2020, č. j. X. Městský úřad tímto rozhodnutím uznal žalobcem vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o silničním provozu“).
2. Žalobce se přestupku dopustil tím, že dne 19. 2. 2019 od 00.40 h v obci Šumperk na ulici Husitská na úrovni křižovatky s ulicí Evaldova jako řidič motorového vozidla Škoda Fabia RZ X se na výzvu policisty odmítl podrobit dechové zkoušce na zjištění, zda je ovlivněn

alkoholem a taktéž se bezdůvodně odmítl podrobit lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu na zjištění, zda je ovlivněn alkoholem.

3. Městský úřad žalobci uložil za přestupek pokutu 25 000 Kč, zákaz řízení motorových vozidel na dvanáct měsíců a paušální náhradu nákladů správního řízení 1 000 Kč.
4. Žalovaný změnou rozhodnutí městského úřadu upřesnil místo spáchání přestupku a ve zbylé části toto rozhodnutí potvrdil.
5. **Žalobce v žalobě** namítal, že k důkazu navrhl audionahrávku z jeho mobilního telefonu, který měl v ruce po dobu silniční kontroly, což potvrdili i policisté. Žalobce tuto nahrávku však neměl ve správním řízení k dispozici, protože měl nefunkční mobilní telefon a v opravě mu řekli, že je neopravitelný. Protože se však žalobci podařilo telefon jinde později opravit, navrhl tuto nahrávku a doklad o opravě telefonu jako důkaz. Z nahrávky je zřejmé, že policisté kvalifikovaně nevyzvali žalobce k dechové zkoušce ani k podrobení se odběru biologického materiálu. Policisté měli motivaci nepřiznat pochybení a nepamatovali si detaily zásahu. V jejich výpovědích byly rozpory, což dokazují mapy ve správním spise, kde policisté ukázali průběh jízdy. Policisté vypovídali informace rozporné se skutečností a ve svých svědeckých výpovědích pouze reprodukovali naučený text výzev. Policisté žalobce před výzvami nepoučili o následcích odmítnutí a o právní pomoci. Přestože již při silniční kontrole žalobce podával vysvětlení, nebyl před jeho podáním poučen o právech a povinnostech podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Vysvětlení je proto procesně nepoužitelné. Policista B. jako svědek uvedl, že poučení poskytl, ale není to pravda. K důkazu o nevěrohodnosti policistů žalobce navrhl spis a rozhodnutí Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje ze dne 23. 2. 2016, č. j. KRPM-142093-19/ČJ-2015-140066-K-LL o nesprávném postupu policisty B. a dalších. Nedbalé jednání policisty B. není výjimkou. Tento policista se opakovaně dopouští nedostatečné dokumentace šetřených věcí. Proto tento policista není důvěryhodný.
6. Policie ČR (dále jen „policie“) odvezla žalobce po silniční kontrole na své obvodní oddělení a nepoučila ho o právech ani o důvodu převezení. Pokud by byl žalobce pod vlivem alkoholu, jeho vysvětlení by nemělo hodnotu a žalobce by nemohl vyhodnotit důsledky odmítnutí výzvy policisty. To nikdo nezkoumal. Protože žalobce pod vlivem alkoholu nebyl nebo policisté o tom neměli jistotu, mohli ho předvolat k vysvětlení na druhý den. Odložením úkonu by nedošlo ke zmaření jeho účelu. Policisté mají chránit práva všech zúčastněných osob. Přesto žalobce omezili na právech. Žalobce musel strávit na obvodním oddělení policie více než hodinu jen proto, že policisté neměli v policejním vozidle formulář pro zadržení řidičského průkazu.
7. Sdělení o podání vysvětlení nahrazuje de facto úřední záznam, který je nepoužitelný pro dokazování. K podání vysvětlení došlo ještě před zahájením správního řízení, žalobce ještě neměl příslušná procesní práva. Policisté nemohou současně sepsat úřední záznam a vystupovat v řízení jako svědci.
8. Opomenutým důkazem je výpověď spolujezdkyně P. N.
9. Správní orgány porušily žalobcovo právo na spravedlivý proces a základní zásady činnosti správních orgánů, zejména zásadu oficiality, zákazu zneužití správního uvážení, zásadu materiální pravdy, zásadu vyšetřovací, zásadu *in dubio pro reo*, zásadu voleného hodnocení

důkazů, právo žalobce na obhajobu, právo žalobce na navrhování a předkládání důkazů, jimiž by mohl prokázat svá tvrzení.

10. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** uvedl, že podle svědeckých výpovědí policista vyzval žalobce slovy „Jménem zákona“ k dechové zkoušce i k podrobení se odběru biologického materiálu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, a poučil žalobce o povinnosti výzvě vyhovět i o následcích odmítnutí. Odmítnutí výzvy žalobcem, protože nic nepil, nepovažoval žalovaný za důvodné. Žalobce podle svědeckých výpovědí policistů vyšel v 00.30 h z vinárny, nastoupil do auta a se spolujezdkyní v 00.35 h odjel. Poté ho policisté zastavili v 00.39 h a v 00.40 h učinili citované výzvy. Z dechu žalobce byl podle svědka cítit silný zápach alkoholu. Žalobce nepředložil audiozáznam, který navrhoval ve správním řízení k důkazu a přenesené důkazní břemeno neunesl. Žalovaný navíc pochyboval o pravosti nahrávky.
11. K namítané nevěrohodnosti policistů žalobce neuvedl žádný důvod jejich účelového postupu a zaujatosti. Podle žalovaného policisté neměli žádný osobní zájem na projednávání věci. Svědecké výpovědi policistů byly totožné, nebyly v nich podstatné rozpory a vykonávali svou službu v souladu se svými oprávněními podle zákona. Žalobce nevnesl pochybnosti do zjištěného skutkového stavu ani do posouzení věrohodnosti výpovědí a úředních záznamů policistů.
12. Žalobce musí jako řidič znát své povinnosti, včetně povinnosti podrobit se na výzvu policisty vyšetření podle § 16 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů (pozn. soudu: od 31. 5. 2017 je účinný zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek). Poučení bylo obsaženo i v tiskopisu (úřední záznam o podání vysvětlení), který žalobce odmítl podepsat. Podle žalovaného lze stěží dovodit, že žalobce jako vysokoškolsky vzdělaný člověk nepochopil, že je v 00.40 h vyzýván k podrobení se dechové zkoušce a lékařskému vyšetření. Argumentace žalobce svědčí o jeho stavu podnapilosti, který vyplývá i z oznámení policie, podle kterého žalobce špatně artikuloval, byl z něj cítit silný zápach alkoholu a měl zarudlé oči.
13. K námitce nevyslechnutí spolujezdkyně žalovaný poukázal na to, že městský úřad svědkyni předvolal, ale ta se omluvila ze zdravotních důvodů, které nedoložila a uvedla, že odmítá výpověď, protože žalobce je jí osoba blízká. Spolujezdkyně přislíbila žalobci účast na jednání u městského úřadu nebo písemné vyjádření, ale k městskému úřadu se nedostavila a žádné vyjádření nezaslala.
14. **Krajský soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
15. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
16. Nedůvodná je žalobní námitka, že policisté před výzvou k dechové zkoušce a odběru biologického materiálu žalobce **nepoučili** v souladu se zákonem. Soud zjistil z protokolu o jednání před městským úřadem dne 29. 7. 2019, že zasahující policista O. B. jako svědek uvedl, že žalobce jménem zákona vyzval k podrobení se dechové zkoušce, což žalobce odmítl s odůvodněním, že nic nepil. Svědek ho opětovně poučil, že je povinen se dechové

zkoušce podrobit a případně i odběru krve a po odmítnutí mu sdělil, že je podezřelý ze spáchání přestupku. Zasahující policista A. V. jako svědek vypověděl, že se s analyzátořem dechu zeptal žalobce, zda je ochoten se podrobit dechové zkoušce. Žalobce zkoušku odmítl, protože údajně nic nepil. Kolega žalobce vyzval, aby se podrobil dechové zkoušce a lékařskému vyšetření, což žalobce odmítl. Žalobce byl poučen o následcích odmítnutí a odebrání řidičského průkazu. Žalobce byl vyzván, aby si zajistil vozidlo a následoval hlídku na obvodní oddělení policie k podání vysvětlení. Tam žalobce odmítl podepsat vysvětlení i potvrzení o zadržení řidičského průkazu. Svědek O. B. při jednání u městského úřadu dne 11. 3. 2020 vypověděl, že se žalobce ptal, zda se po zákonné výzvě podrobí dechové zkoušce a odběru krve, což žalobce odmítl. Na dotaz žalobce, zda ho poučil o jeho právech například o odmítnutí odpovídat, odmítnutí podat vysvětlení nebo za jakých okolností může odmítnout podrobit se případným výzvám policistům, svědek uvedl, že předpokládá, že ano, jelikož je to uvedeno v poučení při podání vysvětlení a že poučení se týká toho, že nemusel vypovídat, pokud by sobě nebo osobám blízkým způsobil trestní stíhání, že nesmí křivě nikoho obvinít nebo křivě vypovídat. Na otázku žalobce, čeho se týká poučení o neuposlechnutí výzvy k dýchání či odběru biologického materiálu, svědek odpověděl, že to je uvedeno přímo v zákoně o silničním provozu v § 125c odst. 1 písm. d), tj. pokud řidič odmítne přes zákonnou výzvu podrobit se dechové zkoušce nebo odběru biologického materiálu, může mu být uložen zákaz řízení minimálně na jeden rok a pokuta ve výši od 25 000 Kč. Zasahující policista A. V. si již po roce nevybavil přesně poučení kolegy o právech žalobce.

17. Soud se ztotožnil s právním hodnocením městského úřadu a žalovaného, že svědeckými výpověďmi policistů bylo prokázáno, že žalobce byl poučen o povinnosti podrobit se dechové zkoušce a odběru biologického materiálu, byl poučen o tom, že odmítnutím se dopouští přestupku a byl poučen i o následcích odmítnutí, tj. zákazu činnosti, pokutě a odebrání řidičského průkazu. Svědecké výpovědi jsou v souladu s obsahem úředního záznamu policie ze dne 19. 2. 2020 a oznámením o zadržení řidičského průkazu ze dne 19. 2. 2019. Žalobce má právnické vzdělání, proto soud shledal shora uvedené poučení jako dostačující. Soud přitom přihlédl i k tomu, že žalobce se dopustil stejného přestupku asi měsíc před spácháním přezkoumávaného přestupku a byl si vědom následků odmítnutí předmětných výzev, jak je soudu známo z věci sp. zn. 72 A 25/2020, o které rozhodl při jednání rozsudkem dne 9. 12. 2021.
18. V posuzovaném případě soud neměl pochybnosti o věrohodnosti výpovědí policistů shodně se správními orgány. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 126/2015-42, „policistu lze obecně považovat za nestranného a věrohodného svědka, neprokáže-li se v konkrétním případě něco jiného. Je tomu tak proto, že policista zásadně nemá na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonává jen svoji služební povinnost, při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jimž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo úkonem. O případy, v nichž je možné pochybovat o věrohodnosti či nestrannosti policisty v pozici svědka, půjde zejména tehdy, pokud jsou ve výpovědích policistů rozpory, je-li hodnoceno jednání obtížně pozorovatelné pouhým okem, existují-li důkazy svědčící o zaujatosti policistů vůči osobě obviněného, pokud je policista hodnocen či odměňován podle toho, s jakou úspěšností se mu daří dosahovat postihu jednotlivců za přestupky, nebo v případě šikanózního postupu policistů, který spočívá v provádění přehnaně horlivé a rozsáhlé kontroly, aniž by k tomu byl rozumný důvod.“

19. V posuzovaném případě ve správním ani soudním řízení nevyšly najevo žádné konkrétní pochybnosti o věrohodnosti či nestrannosti policistů a nebyl zjištěn žádný jiný motiv než výkon služby. Nejednalo se ani o přílišnou horlivost policistů. Zasahující strážníci nemohli před kontrolou vědět, jestli žalobce požil návykové látky a jak se bude při kontrole chovat. Nepodstatné detaily, které si svědci nepamatovali (jako přesný průběh silniční kontroly po roce od spáchání přestupku) nemohly vnést pochybnosti do zjištěného skutkového stavu, ani zpochybnit věrohodnost svědeckých výpovědí. Relevantní rozpory ve výpovědích svědků soud neshledal.
20. Soud neprováděl dokazování audionahrávkou navrženou žalobcem, protože žalobce ji soudu nezaslal a o ústní jednání nežádal, ačkoli v obdobném případě v předchozí věci sp. zn. 72 A 25/2020 tak učinil a soud důkaz nahrávkou provedl. V posuzované věci nahrávka nebyla ani součástí správního spisu.
21. Vzhledem k uvedenému, včetně skutečností známých soudu z věci sp. zn. 72 A 25/2020, soud neprováděl dokazování správním spisem a rozhodnutím Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje ze dne 23. 2. 2016, č. j. KRPM-142093-19/ČJ-2015-140066-K-LL o nesprávném postupu policisty B. a dalších. Bylo na žalobci, aby případně doložil listiny na svou obhajobu. Pokud je neměl v držení a bylo v jeho právním zájmu je u správního orgánu získat, mohl využít žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. a listiny předložit na svou obhajobu ve správním či soudním řízení. To však žalobce neučinil. V posuzované věci byly skutkový stav a věrohodnost policistů zjištěny dostatečně a žalobce neuvedl nic konkrétního, aby vnesl do zjištěného stavu pochybnosti, námitky byly pouze obecné a nepřesvědčivé.
22. Soud neshledal jako vadu správního řízení výzvu policistů, aby je žalobce dobrovolně následoval, resp. byl s nimi převezen na obvodní oddělení policie k sepsání podání vysvětlení a záznamu o zadržení řidičského průkazu. Pokud žalobce v tomto jednání spatřoval nezákonný zásah, mohl proti němu podat žalobu. Žalobce však netvrdil, že by tak učinil a že by žaloba byla úspěšná. Další dokazování věrohodnosti policistů soud neprováděl, považoval ho s ohledem na všechny okolnosti věci za nadbytečné.
23. Námitka žalobce, že jeho **vysvětlení** po převezení na obvodní oddělení policie **by nemělo vypovídací hodnotu**, pokud byl žalobce pod vlivem alkoholu, je neopodstatněná. Žalobce vůbec vysvětlení policii v den spáchání přestupků nepodával. Z úředního záznamu policie ze dne 19. 2. 2020 a z oznámení o zadržení řidičského průkazu z téhož dne vyplynulo, že žalobce odmítl podat vysvětlení a že na obvodním oddělení byl zákonným způsobem opětovně vyzván, aby se podrobil dechové zkoušce, případně odběru krve, což opět odmítl. Žalobce odmítal odpovídat na otázky, nechtěl nic uvést ke své osobě a odmítl vypovídat ve věci a podepsat záznam o vysvětlení i potvrzení o zadržení řidičského průkazu. Na potvrzení o zadržení řidičského průkazu podpis a vyjádření žalobce chybí. Odmítnutí podpisu a vyjádření do oznámení i záznamu potvrdil svědek O. B. ve své výpovědi 29. 7. 2019 i dne 10. 3. 2020.
24. Lichá je žalobní námitka, že správní orgány nesprávně použily **jako důkaz úřední záznam**, resp. záznam o podání vysvětlení. Předmětné přestupky byly prokázány svědeckými výpověďmi zasahujících policistů, jinak by žalobce neměl důvod zpochybňovat jejich věrohodnost. Úřední záznam slouží pouze pro vyhodnocení věrohodnosti svědecké výpovědi.

25. Soud nesouhlasil s právním názorem žalobce, že policisté, kteří sepsali úřední záznam, nemohli ve věci vypovídat jako svědci. Bylo právě na policistech, kteří byli přítomni silniční kontrole a zjistili přestupky žalobce, aby sepsali úřední záznamy a vypovídali jako svědci. Svědek je osoba, která podává výpověď o skutečnostech, významných pro řízení, jak je vnímala svými smysly, co viděla a slyšela, a to pravdivě a podle skutečnosti. Policista je povinen před soudem v postavení svědka i v trestním řízení vypovídat o souvislostech, které zjistil při plnění úkolů (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1429/2010).
26. Soud nepřisvědčil žalobci, že **opomenutým důkazem je svědecká výpověď jeho spolujezdkyně P. N.** Městský úřad do protokolu o ústním jednání 11. 4. 2019 uvedl, že na základě výpovědi obviněného jednání odročuje za účelem výsledku policistů a uvedené svědkyně. Podle úředního záznamu městského úřadu ze dne 6. 6. 2019 se svědkyně nedostavila, i když se měla dle sdělení žalobce ze dne 6. 6. 2019 omluvit telefonicky; městský úřad jednání odročil z důvodu nemoci oprávněné úřední osoby a kolize s jednáním, které vedla zastupující úřední osoba. Ve spise je jako další listina založena omluva svědkyně z důvodu zdravotních problémů a návštěvy lékaře bez osvědčení tohoto tvrzení potvrzením či jiným dokladem. V omluvě svědkyně uvedla, že je osobou žalobci blízkou a odmítá výpověď; přitom nevyloučila písemnou odpověď na otázky v případě, že jí je městský úřad zašle. Městský úřad svědkyni již nepředvolával a svědkyně se písemně nevyjádřila, ani se k podání svědecké výpovědi sama nedostavila. Žalobce sdělil městskému úřadu písemně dne 16. 9. 2019, že navrhuje výslech uvedené svědkyně, která je ve vztahu k němu osobou blízkou a že svědkyně mu přislíbila účast na jednání nebo písemné vyjádření a navrhl její předvolání; výslechu se chtěl zúčastnit. Městský úřad v rozhodnutí o přestupku ze dne 20. 4. 2020 návrhu na předvolání svědkyně nevyhověl, protože svědkyně odepřela výpověď jakožto osoba blízká a městský úřad návrh žalobce shledal jako účelový ve snaze řízení neúčelně prodlužovat. Žalobce podal blanketní odvolání, které ani na výzvu městského úřadu nedoplnil, proto se žalovaný výpovědí svědkyně nezabýval.
27. Soud se ztotožňuje s postupem a právním závěrem městského úřadu. Opomenutým důkazem by byl relevantní důkaz, který správní orgán neprovedl a současně neodůvodnil jeho neprovedení. Městský úřad však výslovně v rozhodnutí o přestupku uvedl důvody, pro které po odepření výpovědi svědkyni už nepředvolával. Podle čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod „každý má právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké“. Podle § 55 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) „výpověď může odepřít ten, kdo by jí způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo správní delikt“. V takovém případě nelze nikoho přinutit k výpovědi žádným prostředkem (ani pokutou, předvedením apod.). Správní orgán není oprávněn zjišťovat důvody odmítnutí a prověřovat jejich věrohodnost. Ústavní norma upřednostnila právo jedince na soukromí a rodinný život před zájmem státu na potrestání pachatele (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 5. 2021, č. j. 41 A 63/2019-33).
28. K obecným námitkám (zejména námitky porušení obecných zásad a základních práv) soud konstatuje, že podle setrvalé judikatury správních soudů jsou jak správní orgány, tak soudy povinny vypořádat se pouze s konkrétními námitkami, s námitkami konkrétního porušení právních předpisů, nesprávného výpočtu, konkrétních důvodů nesprávného zjištění skutkového stavu (srov. rozsudky NSS ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, nebo ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-37, nebo ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78).

V posuzovaném případě soud obecně konstatuje, že porušení žalobcem citovaných zásad neshledal.

29. Závěrem soud shrnuje, že žalobce nenavrlh a nepředložil žádný důkaz, který by jeho verzi příběhu prokázal nebo mohl prokázat a neunesl tak přenesené důkazní břemeno. V postupu městského úřadu a žalovaného soud neshledal vady a rozhodnutí shledal jako souladné se zákonem. Správní orgány zjistily správně skutkový stav, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem správné skutkové a právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Proto soud žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
30. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 31. ledna 2022

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně